

မြန်မာပြည်မှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ သစ်များစိုးထုတ်မှု ရပ်တန့်နေ

၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Environmental Investigation Agency) က မြန်မာနှင့် တရုတ်နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ အဓိကစစ်ဆေးရေးဂိတ်များကို စောင့်ကြည့်ခဲ့ရာ လွန်ခဲ့ သည့်ခြောက်လအတွင်း နှစ်နိုင်ငံကြား တရားမဝင်သစ်များ စိုးထုတ်တင်သွင်းမှု သိသိသာသာ လျော့ကျ သွားကြောင်းတွေ့ရသည်။

၂၀၁၅ စက်တင်ဘာလတွင် အီးအိုင်အေက စနစ်တကျ ရှုပ်ထွေးမှုအမည်ဖြင့် အစီရင်ခံစာ တစ်ဆောင်ထုတ် ဝေခဲ့သည်။ ထိုအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကချင်ပြည်နယ်လမ်းများမှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံ ယူနန် နယ်သို့ သစ်လုံးစိုးထုတ်တင်ပို့မှုပမာဏ ရုတ်တရက်မြင့်မားလာခဲ့ရာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကုဗမီတာ ၉၀၀၀၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာတန်ဖိုး သန်းတစ်ထောင်၏ ထက်ဝက်နီးပါး) အထိရောက်ရှိလာခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

ယင်း အစီရင်ခံစာတွင် အာဏာရှိသော စီးပွားရေးသမားအုပ်စုများနှင့် မြန်မာတပ်မတော်၊ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများကြား ပူးပေါင်းကာ သစ်အလုံးလိုက်တင်ပို့မှုနှင့် ကုန်းကြောင်း မှတစ်ဆင့် တင်ပို့မှုကို တားမြစ်သည့် မြန်မာ့သစ်တောဥပဒေများကို ချိုးဖောက်နေကြောင်း ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကချင်ပြည်နယ် သစ်ထုတ်စခန်းတွင် အဖမ်းခံခဲ့ရသော တရုတ်နိုင်ငံသား အလုပ်သမား ၁၅၅ ဦးအကြောင်းလည်းဖော်ပြထားသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသားများကို အစဦးပိုင်းတွင် တစ်သက်တစ်ကျွန်းပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တရုတ်နှင့် မြန်မာနှစ်နိုင်ငံကြား သံတမန်ရေးတင်းမာမှု ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ သမ္မတ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဖြင့် သစ်ခုတ်တရုတ်အလုပ်သမားများကို လွတ်ပေးခဲ့သည်။

အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြီးနောက် အီးအိုင်အေ၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာချက်အရ နယ်စပ်တစ်လျှောက် သစ်စီးဆင်းမှု သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားကြောင်းတွေ့ရသည်။ လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်ကမူ နယ်စပ်တစ်လျှောက် အဖိုးတန်သစ်လုံးများကို သယ်ဆောင်ထားသည့် ကားယဉ်တန်းရှည်များကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ယခုနှစ်တွင်မူ အဖိုးတန်သစ်အနည်းမျှကို ဆိုင်ကယ်နောက်တွင်သယ်ခြင်း၊ ခရီးသည်ယဉ်များတွင်စိုးသယ်နေကြသည်ကိုသာ တွေ့ရတော့သည်။

BDYA ဟုသိထားသော အဓိက စီးပွားရေးသမားအုပ်စုက ၎င်းတို့ ထိန်းချုပ်ထားရာ တရားမဝင် အင်ဘာပါ --ဘန်လင်း (N bapa-Banling) လမ်းတွင် သစ်ကုန်သွယ်မှု ရပ်တန့်သွားလုနီးပါးဖြစ်သည်။ ယင်းလမ်းသည် သစ်ကားဖြတ်သန်းမှုအများဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုလမ်း၏ မြောက်ဖက်တွင်ရှိသော တရားဝင်လမ်းကြောင်း ကန်ပိုင်တီ --ဟိုကျွ (Kambaiti-Houqiao) နယ်စပ်ဂိတ်တွင်လည်း အလားတူအခြေအနေဖြစ်နေသည်။

ဖမ်းဆီးခံရသော တရုတ်နိုင်ငံသားအများစုသည် ထို Houqiao ဒေသမှဖြစ်ပြီး သူတို့ ယမန်နှစ် ဇူလိုင်လတွင် လွတ်လာကာ သူတို့ဌာနေပြန်ရောက်ချိန်တွင် တရုတ်အာဏာပိုင်များက ၎င်းတို့အား ထိုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်မသွားရန် ပြောခဲ့သည်။ သူတို့အများစုသည် ၎င်းတို့၏ မော်တော်ယာဉ်များ သိမ်းဆီး ခံရသည့်အပြင် အခြားသော ပစ္စည်းများသိမ်းဆီးခံရကာ အရှုံးပေါ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ နယ်စပ် ဖြတ်ကျော်ကာ အန္တရာယ်ကို ထပ်ရင်ဆိုင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ဒေသခံများ၏ ပြောကြားချက်အရ ကချင်ပြည်၏ သစ်တောများမှ ထုတ်ယူလာသော သစ်လုံးများကို အဓိကသိုလှော်ထားရာ နေရာဖြစ်သော ယူနန်ပြည်မြောက်ပိုင်း၏ နယ်စပ်မြို့ Pianma တွင် အသစ်ထပ်ရောက်လာသော သစ်လုံးများ မတွေ့ရသည်မှာ လတော်ကြာလာသဖြင့် သစ်စက်အချို့ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း သိရသည်။

သစ်ခိုးထုတ်မှု နှေးကွေး သွားစေသည့်အကြောင်း အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ အီးအိုင်အေ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြ ထားသော တရုတ်နိုင်ငံသား ၁၅၅ဦးဖမ်းဆီးခံခြင်းကိစ္စ လူထုစိတ်ဝင်စားမှုကို မြှင့်မားစေသည့်အချက် သည်လည်း သစ်ခိုးထုတ်နေသည့်ပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ စိတ်ဝင်စားမှု ကြီးကြီး မားမားဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း နယ်စပ်တစ်ကျော အလွန်များပြားသော သစ်ပမာဏများ စီးဆင်းမှုသည် သစ်ဈေးကွက်အတွင်း သစ်များပိုလျှံစေပြီး၊ သစ်ဈေးတိုးကျသွားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အဖိုးတန် ရိုင်းဝုဒ်(rosewood) တမလန်းနှင့် ပိတောက်အမျိုးအစားသစ်များ အလှူပယ် ထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ် ဇူလိုင်လတွင်း ရိုင်းဝုဒ်နှင့် ကျွန်းသစ်လုံးများကို သိုလှောင်ထားရာ ယူနန် ပြည်နယ် ရွေလီနှင့် နောင်တောင်မြို့သို့ သွားရောက်လေ့လာရာတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်း ခုတ်ယူ ထားသော အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် အလွန်များပြားသော ကျွန်းသစ်နှင့် ရိုင်းဝုဒ်သစ်ပုံကြီးများ တွေ့ခဲ့ရသည်။ သစ်ထုတ်မှု နှေးကွေးစေသည့် အခြားအကြောင်းတစ်ရပ်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှေးကွေးနေမှုနှင့် နိုဝင်ဘာလတွင်ကျင်းပခဲ့သော မြန်မာပြည် ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် သက်ဆိုင်နေသည်။

အီးအိုင်အေ၏ သစ်တောဆိုင်ရစုံစမ်းရေးတာဝန်ခံ ဖိတ်ဒိုဟာတီက 'တရုတ်နိုင်ငံတွင်းသို့ သစ်ခိုးထုတ်သယ်ယူမှုပမာဏ လျော့ကျသွားတာဟာ မြန်မာပြည်က အဖိုးတန်သစ်တောများအတွက် လိုအပ်နေတဲ့ အသက်ရှူခွင့်ပြန်ပေးလိုက်သလိုပါပဲ ' ဟုဆိုသည်။

'နှစ်နိုင်ငံဖက်က အာဏာပိုင်တွေဟာ တရုတ်ပြည်က ကြီးမားလွန်းတဲ့ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်နေတဲ့ ကုန်ကြမ်းသစ်တွေကိုဖြည့်ဆည်းပေးဖို့ မြန်မာပြည်ကသစ်တွေကို တရားမဝင်လမ်းတွေကတဆင့် ခိုးထုတ်သယ်ယူနေတဲ့ကိစ္စကို မျက်နှာလွှဲခဲ့ လုပ်လာခဲ့တာ ကြာပါပြီ။ အခုလုပ်ရမှာက နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းပြီး နယ်စပ်သစ်ကုန်သွယ်မှုကို ထာဝရရပ်တန့်သွားအောင်လုပ်ရမှာပါ။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ဖို့ အရေးကြီးတဲ့ ခြေလှမ်းကတော့ တရုတ်နိုင်ငံအနေနဲ့ သူ့ အိမ်နီးခြင်းမြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်အလုံးလိုက်တင်ပို့မှု တားဆီးတဲ့ ဥပဒေကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ဖြစ်ပါတယ်။'

လွန်ခဲ့သည့် ကာလတွင် သစ်စီးဆင်းမှု လျော့ကျခဲ့ဖူးသော်လည်း တစ်ခန့်မျှသာဖြစ်သည်။ ၂၀၀၅ တွင် တစ်နှစ်အတွင်း တရားမဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှု ကုမ္ပဏီတစ်သန်းရောက်ရှိသွားသည့်နောက် ယူနန်အစိုးရက သစ်ကုန်သွယ်မှုကို ရပ်တန့်လိုက်ပြီး၊ တရားဝင်သစ်များကိုသာတင်သွင်းခွင့်ပြုမည်ဟု ကတိပေးသည့် ဥပဒေထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် သစ်ကုန်သွယ်မှု ကျဆင်းသွားသည်မှာ တစ်နှစ်တွင် ကုမ္ပဏီတစ် ၂၇၀၀၀၀ မျှသာတင်သွင်းသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ သို့သော် ၎င်းမှာ တာရှည်မခံပဲ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အရောက်တွင် အမြင့်ဆုံးစံအထိရောက်ရှိသွားခဲ့ပြန်သည်။

၂၀၁၅ အတွင်း တရုတ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကြား နားလည်မှုစာချုပ်လွှာရေးထိုးရန် နှစ်နိုင်ငံ သစ်တောဌာန အရာရှိများ ကြိုတင်ဆွေးနွေးပွဲများ အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအစည်းအဝေးများတွင် မတူညီသောအမြင်များထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံဖက်မှ တရားမဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှု ရပ်တန့်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်ပြောဆိုသော်လည်း တရုတ်နိုင်ငံဖက်ကမူ တရားဝင်သစ်ကုန်သွယ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက်သာ ရပ်တည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ တရုတ်ဖက်က တင်ပြအကြံပြုချက်တစ်ခုမှာ မြန်မာန မြန်မာနိုင်ငံတွင်း သစ်ကုန်သွယ်မှုနှင့် သစ်ထုတ်စခန်းများတည်ထောင်သွားရန်ဖြစ်သည်။ ထိုကမ်းလှမ်းချက်ကို မြန်မာပြည်က လက်မခံခဲ့ပါ။

နယ်စပ်တစ်လျှောက် သစ်ကုန်သွယ်မှုကို ရပ်တန့်သွားစေရန် တရားဝင်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ တားမြစ်ရေးယူလုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိပါက တရုတ်နိုင်ငံတွင်း သစ်ရှားပါးမှုကြောင့် သစ်ဈေးနှုန်း ပြန်လည် မြှင့် မြှင့်တက်လာချိန်နှင့် လက်ရှိကျန်နေသေးသော သစ်များကုန်သွားလျှင် သစ်ကုန်သွယ်မှု တစ်ဖန် မြှင့်တက်လာမည်သာဖြစ်သည်။ Pianma နယ်မှ တရုတ် စီးပွားရေးသမား အစိုးရက သစ်တင်သွင်းမှုတားမြစ်ချက်ကို မတ်လအတွင်း ရုပ်သိမ်းပေးမည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း မီဒီယာသို့ ပြောကြားခဲ့သည်။